

Nr 149.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1931 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående av viss del av allmänna arvsfondens rätt till dana-
arv efter Erik Magnus Edvard Svedbom jämte i ämnet
väckta motioner.*

(3:e avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 13 mars 1931 dagtecknad proposition, nr 200, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet angivits må av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom avstås

dels vad som åtgår för beredande av livräntor åt följande personer med nedan angivna årsbelopp, nämligen: åt Johanna Adolphina Wimmercranz 1,200 kronor, åt Sylvia Justina Bergquist 1,800 kronor, åt Walborg Lagerwall 2,800 kronor, åt Hilda Nilsson 2,800 kronor, åt Hanna Strömquist 1,200 kronor och åt Maria Olsson 600 kronor, att utgå under vederbörande livräntetagares återstående livstid,

dels ock vad som erfordras för beredande därutöver av följande understöd: till Johanna Adolphina Wimmercranz 100 kronor och till Sylvia Justina Bergquist 150 kronor, för varje månad räknat från den 1 april 1930 till dess ovannämnda livräntor börja utgå, ävensom till envar av Walborg Lagerwall och Hilda Nilsson 230 kronor, till Hanna Strömquist 100 kronor och till Maria Olsson 50 kronor, för varje månad räknat från den 1 oktober 1930, till dess livräntorna börja utgå.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition har utskottet till behandling förehått

dels en inom första kammaren av herr *K. J. Ekman* väckt motion, nr 241, däri hemställts, att riksdagen — med bifall i övrigt till vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition nr 200 föreslagit — därutöver ville medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom må till förmån för stiftelsen Stockholms konserthus avstås ett belopp av sexhundra tusen (600,000) kronor;

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 247, inom första kammaren av herr *R. Sandler* m. fl. och den andra, nr 413, inom andra kam-
Behang till riksdagens protokoll 1931. 6 saml. 73 häft. (Nr 149.)

maren av herr *Bj. Holmgren* m. fl., vari hemställt, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 200, ville medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom avstås

dels 500,000 kronor till Stiftelsen Stockholms Konserthus att användas på sätt Kungl. Maj:t må, med beaktande av Svedboms efterlämnade testamentshandling, föreskriva;

dels årliga avkastningen av ett kapitalbelopp av 300,000 kronor, förvaltad på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, i lika delar fördelad till envar av Nordvästra Skånes, Norrköpings och Gävleborgs läns orkesterföreningar, att utgå på sätt och under villkor, som Kungl. Maj:t äger föreskriva;

dels ock en inom första kammaren av fröken *Kerstin Hesselgren* väckt motion, nr 254, däri hemställt, att de till Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist föreslagna livräntorna måtte ökas till 3,000 kronor för var och en av dem.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Erik Magnus Edvard Svedbom, som var född den 18 mars 1856, avled den 11 april 1930 utan att, såvitt den efter honom upprättade bouppteckningen utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter den avlidne utgjorde enligt bouppteckningen 1,237,879 kronor 7 öre.

Departementschefen har i detta ärende anfört följande:

»Av utredningen i detta ärende framgår, att Erik Svedbom från sin tidigaste ungdom fram till sin död lidit av sinnessjukdom. Beträffande frågan, om han det oaktat varit i stånd att vid tiden för upprättandet av omförmälda såsom testamente bevakade handling av den 22 november 1928 göra ett testamentariskt förordnande, ha inom den medicinska sakkunskapen olika meningar framträtt. Sålunda har det å ena sidan gjorts gällande, att skäl saknas till antagande, att förordnandet tillkommit under inflytande av rubbningen i Erik Svedboms själsverksamhet. Å andra sidan har med stor bestämdhet även den uppfattningen hävdats, att Erik Svedbom saknat nödiga förutsättningar för en viljehandling av ifrågavarande art. Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet efter prövning av den i ärendet förebragta utredningen anslutit sig till den senare meningen, och de enligt handlingen insatta testamentstagarna därefter, utan att förbehåll av något slag uppställt, avstått från varje anspråk på grund av de gjorda förordnandena, står det emellertid fast, att arvet tillfallit allmänna arvsfonden. Jag övergår sålunda till frågan i vad mån, oavsett handlingen av den 22 november 1928, förutsättning finnes för ett eftergivande av allmänna arvsfondens rätt.

Det stadgande, vars tillämpning det här gäller — 5 kap. 3 § lagen om arv — innehåller, att »arv, som tillfallit fonden, må, där det med

hänsyn till omständigheterna får anses billigt, av Konungen med riksdagens samtycke helt eller delvis avstås till arvlåtarens skyldeman eller annan, som stått arvlåtaren nära». Vad då först angår den av Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist gjorda ansöknin- gen finner jag med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande deras eko- nomiska förhållanden rimligt, att de, som efter äldre lag skulle varit Erik Svedboms närmaste arvingar och under de senare åren av hans liv av hans förmögenhet uppburit visst årligt underhåll, fortfarande böra få åtnjuta denna förmån. Härvidlag ansluter jag mig alltså till den upp- fattning, som uttalats av kammaradvokatfiskalen och överståthållaräm- betet, dock att, med hänsyn till den av mig inhämtade utredningen, un- derhållsbeloppen böra bestämmas till, för månad räknat, 100 kronor till Johanna Adolphina Wimmereranz och 150 kronor till Sylvia Justina Bergquist. Lika med nämnda myndigheter finner jag ock skäligt, att understöd tillerkännes de fyra personer, vilka — tre av dem under lång tid — under, med hänsyn till arten av Erik Svedboms sjukdom, ofta synnerligen svåra förhållanden vårdat honom. Den omständigheten att Walborg Lagerwall, Hilda Nilsson och Hanna Strömquist äga vissa till- gångar, som delvis synas kunna vara att hänföra till besparingar å den ersättning de uppburit på grund av sin anställning i Erik Svedboms hushåll, lärer ej böra utgöra hinder mot att nu tillerkänna dem en liv- ränta, vilken i själva verket blott är att betrakta som en rimlig tjänste- pension.

I fråga om sättet för beredande av livräntor åt nu omförmälda perso- ner vill jag erinra, att det icke lärer stå i överensstämmelse med lagen om allmänna arvsfonden — enligt vilken fondens avkastning blott får användas till främjande av barns och ungdoms vård och fostran — om man nu överlämnade kvarlåtenskapen i dess helhet till arvsfonden med skyldighet för denna att betala ifrågavarande livräntor. Ej heller torde man i detta fall böra, på sätt föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition detta år, nr 104, angående avstående av viss del av allmänna arvsfondens rätt till arv efter Olga Weidenhielm, anlita den i 34 § lagen om allmän pen- sionsförsäkring omförmälda s. k. frivilliga försäkringen. För inköp av livräntor enligt denna försäkringsform skulle nämligen åtgå ett avsevärt belopp ur kvarlåtenskapen, eller över 90,000 kronor. Här torde i stället den anordning böra vidtagas, att erforderligt kapitalbelopp — efter en räntefot av 4 procent uppgående till 260,000 kronor — överlämnas till särskild förvaltning hos statskontoret, som skall hava att med avkastnin- gen gälda livräntorna. I mån som livräntetagarna avlida bör därefter det sålunda avsatta kapitalet överföras till arvsfonden. Först i och med att så sker bli följaktligen dessa medel att betrakta som influtna till fonden. Att i övrigt rörande förvaltningen av det avsatta kapitalet med mera meddela sådana bestämmelser, som kunna finnas erforderliga, torde lämpligen ankomma å Kungl. Maj:t.

På sätt de i ärendet hörda myndigheterna föreslagit böra understöden i fråga beräknas, för Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist för tiden från den 1 april 1930 och för de övriga av nu förevarande personer från den 1 oktober samma år. För tid, vilken sålunda redan förflutit, fram till dess livräntorna kunna börja gäldas med avkastningen av det avsatta kapitalet, torde de månatliga understödsbeloppen böra utgå direkt av kvarlåtenskapen. Allmänna arvsfondens rätt till den del av kvarlåtenskapen, som erfordras för utbetalande av dessa belopp, torde därför — utöver vad som kommer att åtgå för beredande av livräntor i den ordning, jag här förut förordat — jämväl böra avstås.

Till vad jag nu föreslagit måste jämlikt förenämnda stadgande i arvslagen riksdagens samtycke inhämtas.

Vidkommande härefter framställningen från stiftelsen Stockholms konserthus vill jag erinra, att olika meningar yppats därom, huruvida med stadgandet i 5 kap. 3 § arvslagen överhuvud är förenligt, att arvsfondens rätt till arv avstås till förmån för annan än fysisk person. Något uttryckligt uttalande, som kunde tjäna till ledning vid denna frågas bedömande, är icke att finna i förarbetena till lagen. Å andra sidan har vid lagens tillkomst icke heller den uppfattningen kommit till uttryck, att under stadgandet ej finge inrymmas jämväl möjlighet att avstå till förmån för juridisk person. Vid dessa förhållanden och då paragrafens lydelse knappast utgör något bestämt hinder mot denna mera vidsträckt tolkning, finner jag väl den åsikten ej böra utan vidare avvisas, som anser även juridisk person kunna — under de i paragrafen angivna särskilda förhållanden — bli föremål för sådant efterskänkande, som där avses.

Även om man utgår från att stadgandet i och för sig medger, att kvarlåtenskapen efter Erik Svedbom avstås till stiftelsen, återstår emellertid spørsmålet, om denna kan anses ha stått den avlidne nära i den mening, som åsyftas i nämnda lagrum. Härvidlag kan till en början tagas fasta på att den familj, Erik Svedbom tillhörde, under ett par generationer ägnat musiken, med vad därtill hör, ett utomordentligt starkt intresse och att flera av dess medlemmar genom framstående musikalisk begåvning och personliga insatser skapat sig ett namn inom vårt lands musikhistoria. Det bör ej heller råda mer än en mening om att också Erik Svedbom själv var mäktig att omfatta, och även omfattade, musiken med verkligt intresse. På grund härav finner jag den av Erik Svedbom närstående personer uttalade uppfattningen ej sakna fog, att Erik Svedbom, därest han varit vid sina sinnens bruk, sannolikt skulle genom testamente ha sørjt för att hans stora förmögenhet kommit att efter hans död helt eller delvis användas till musiklivets främjande. Och då hans förut avlidna svägerska, Hilma Svedbom, till konserthusstiftelsen testamenterat en ansevärd del av sin kvarlåtenskap, synes det jämväl naturligt att häri finna en viss anknytning mellan Erik Svedbom och nämnda stiftelse.

Med beaktande av alla dessa omständigheter kommer man dock näppeligen längre än därtill, att det ändamål, konserthusstiftelsen avser att främja, stått Erik Svedbom nära; om stiftelsen som sådan kan detta ej sägas. Här må ock anmärkas, att utredningen ej med säkerhet ger vid handen, huruvida Erik Svedbom överhuvud ägt någon uppfattning om konserthusets existens. Vid dylikt förhållande har jag ej kunnat finna, att det villkor i lagen är uppfyllt, som, därest avstående skall kunna ske, fordrar att vederbörande varit på angivet sätt förbunden med arvlåtaren. I själva verket står det klart för mig, att man under alla förhållanden, såvitt gäller efterskänkande till förmån för juridisk person, alenast med den största varsamhet bör tillämpa ifrågakomna stadgande i arvslagen. Med avseende härå vill jag särskilt erinra, att det syfte, vilket genom ett avstående till stiftelsen skulle tillgodoses, ej kan hänföras till något av de ändamål, vartill arvsfondens medel enligt gällande lagstiftning må begagnas. Vid nu angivna förhållanden har jag ansett mig icke kunna tillstyrka, att den av stiftelsen gjorda ansökningen må föranleda någon framställning till riksdagen.»

Såsom i statsrådsprotokollet erinrats, återfinnes den bestämmelse, om vars tillämpning det i förevarande fall är fråga, i 5 kap. 3 § av lagen om arv den 8 juni 1928, däri stadgas, att arv, som tillfallit allmänna arvsfonden, må, där det med hänsyn till omständigheterna får anses billigt, av Konungen med riksdagens samtycke helt eller delvis avstås till arvlåtarens skyldeman eller annan, som stått arvlåtaren nära.

*Utskottets
yttrande.*

Vad då först angår Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beredande av livräntor och understöd åt de med Erik Svedbom befryndade Johanna Adolphina Wimmereranz och Sylvia Justina Bergquist, har utskottet funnit sådana omständigheter föreligga, att utskottet i likhet med departementschefen och de i ärendet hörda myndigheterna ansett sig böra förorda, att sagda personer, vilka sedan några år tillbaka erhållit kontanta bidrag till sitt uppehälle från Svedboms förmögenhet, alltjämt komma i åtnjutande därav, sedan det allmänna övertagit förmögenheten i fråga. Lika med departementschefen och myndigheterna anser ock utskottet skäligt och billigt, att Walborg Lagerwall, Hilda Nilsson, Hanna Strömqvist och Maria Olsson tillerkännas livräntor från den Svedbomska kvarlåtenskapen ävensom understöd, till dess livräntorna börja utgå.

Mot vad Kungl. Maj:t föreslagit ifråga om sättet för beredande åt nu omförmälda personer av livräntor och understöd, har utskottet icke funnit skäl till erinran, liksom ej heller mot storleken av de föreslagna underhållsbeloppen. Härav följer, att utskottet icke kan biträda det i motionen I:254 gjorda yrkandet om ökning av de föreslagna livräntorna till Johanna Wimmereranz och Sylvia Bergquist.

I statsrådsprotokollet har vidare till behandling upptagits väckt fråga om avstående av medel från Svedbomska kvarlåtenskapen till stiftelsen Stock-

holms konserthus. Motionsvis har inom riksdagen förslag väckts härutinnan. Sålunda har i motionen I:241 hemställts, att riksdagen ville medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Svedbom måtte till förmån för sagda stiftelse avstås ett belopp av 600,000 kronor, och i motionerna I:247 och II:413 har för nämnda ändamål föreslagits ett belopp av 500,000 kronor. I sistnämnda motioner har därjämte hemställts om riksdagens medgivande, att den årliga avkastningen av ett kapitalbelopp å 300,000 kronor måtte i lika delar fördelas å envar av Nordvästra Skånes, Norrköpings och Gävleborgs läns orkesterföreningar.

Beträffande den sålunda väckta frågan om avstående av medel från Svedbomska kvarlåtenskapen till stiftelsen Stockholms konserthus har departementschefen, efter att hava erinrat, att olika meningar yppats därom, huruvida med stadgandet i 5 kap. 3 § arvslagen överhuvud är förenligt, att arvsfondens rätt till arv avstås till förmån för annan än fysisk person, på anförda skäl ansett sig icke kunna tillstyrka, att en av stiftelsen i ämnet gjord ansökning må föranleda någon framställning till riksdagen.

Vad denna fråga beträffar, vill utskottet erinra om, att kammaradvokatfiskalsämbetet ansett, att ordalagen och sammanställningen i nyssnämnda lagrum tyda på, att lagstiftningen endast avsett fysisk person. Ämbetet har härom framhållit, att detta vunne stöd av lagberedningens motivering i sitt förslag till bestämmelsen ifråga. Sedan lagberedningen där (s. 261) talat om avstående till arvlåtarens skyldemän, hade beredningen anfört, att efterskänkande ock borde kunna ske till förmån för *oskylda personer*, som stått arvlåtaren nära. Med uttrycket »oskylda personer» kunde, om, såsom borde ske, vanligt språkbruk lades till grund för tolkningen, icke gärna menas annat än andra fysiska personer än arvlåtarens skyldemän. Eljest hade meningen säkerligen uttryckts annorlunda, t. ex.: »andra fysiska eller juridiska personer, som stått arvlåtaren nära», eller möjligen också: »oskylda eller juridiska personer». Ämbetet har därför gjort gällande, att icke juridiska personer och således icke heller stiftelser kunna inrangeras bland dem, till vilka ett efterskänkande jämlikt nyssnämnda lagbestämmelse kan ske.

Under erinran om att frågan om avstående till juridisk person av allmänna arvsfondens rätt till arv varit föremål för behandling av innevarande års riksdag (motionerna I:136 och II:23; första lagutskottets utlåtande nr 11) får utskottet för sin del uttala, att, oavsett huruvida det endast är fysisk person som enligt gällande lag kan komma i åtnjutande av arv från fonden, utskottet i varje fall kommit till den uppfattningen, att den stiftelse eller de föreningar, som i motionerna I:241, 247 och II:413 avses, icke kunna anses hava stått arvlåtaren nära. Vid sådant förhållande kan utskottet icke finna, att det villkor i lagen är uppfyllt, som, därest avstående av arv skall kunna ske, fordrar, att vederbörande varit på angivet sätt förbunden med arvlåtaren. Utskottet anser vidare i likhet med departementschefen, att det syfte, vilket genom ett avstående till stiftelsen och

berörda föreningar skulle tillgodoses, ej kan hänföras till något av de ändamål, vartill arvsfondens medel enligt gällande lagstiftning må begagnas.

Med den ståndpunkt, utskottet sålunda intager till nu berörda fråga och då utskottet icke finner sådana skäl föreligga, att ett frångående av gällande lagbestämmelser må äga rum, anser sig utskottet alltså böra avstyrka motionerna I: 241 och 247 samt II: 413, i vad de avse fondens disponerande för de ändamål, motionärerna föreslagit.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med avslag å fröken Hesselgrens motion, I: 254, medgiva,

att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 mars 1931 angivits må av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom avstås

a) vad som åtgår för beredande av livräntor åt följande personer med nedan angivna årsbelopp, nämligen: åt Johanna Adolphina Wimmercranz 1,200 kronor, åt Sylvia Justina Bergquist 1,800 kronor, åt Walborg Lagerwall 2,800 kronor, åt Hilda Nilsson 2,800 kronor, åt Hanna Strömqvist 1,200 kronor och åt Maria Olsson 600 kronor, att utgå under vederbörande livräntetagares återstående livstid, samt

b) vad som erfordras för beredande därutöver av följande understöd: till Johanna Adolphina Wimmercranz 100 kronor och till Sylvia Justina Bergquist 150 kronor, för varje månad räknat från den 1 april 1930 till dess ovannämnda livräntor börja utgå, ävensom till envar av Walborg Lagerwall och Hilda Nilsson 230 kronor, till Hanna Strömqvist 100 kronor och till Maria Olsson 50 kronor, för varje månad räknat från den 1 oktober 1930 till dess livräntorna börja utgå;

II:o) att herr Ekmans motion, I: 241, i vad densamma icke avser bifall till Kungl. Maj:ts förslag, icke må vinna riksdagens bifall; ävensom

III:o) att herrar Sändlers m. fl. och Holmgrens m. fl., motioner I: 247 och II: 413, icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 15 maj 1931.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, J. L. Widell, N. J. M. Svensson* i Kompersmåla, *Oscar Olsson, E. J. G. Rosén, C. I. Asplund, J. G. Waller, C. G. V. Hammarskjöld, D. A. Petré, K. E. Andersson* i Eliantorp, *I. Hj. E. Pauli och K. A. S. Nylander*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *G. Strindlund, E. J. Wigforss, B. F:son Holmgren, E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *O. E. F. Järte och J. Jönsson* i Revinge.

Reservationer

1) av herrar *Kvarnzelius, Rosén, Asplund, Pauli, Nylander och Jönsson* i Revinge, vilka ansett, att utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

I:o) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och fröken Hesselgrens motion, I: 254, medgiva, att i huvudsaklig enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 mars 1931 angivits må av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom avstås

a) vad som åtgår för beredande av livräntor åt följande personer med nedan angivna årsbelopp, nämligen: åt Johanna Adolphina Wimmercranz 1,800 kronor, åt Sylvia Justina Bergquist 2,400 kronor, — — —

b) — — — — —

II:o) — — — — —

III:o) — — — — —

2) av herr *Holmgren*, vilken ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Såsom i — — — arvlåtaren nära.

Vad då — — — börja utgå.

Mot vad — — — Sylvia Bergquist.

I statsrådsprotokollet — — — läns orkesterföreningar.

Beträffande den sålunda väckta frågan om avstående av medel från Svedbomska kvarlåtenskapen till stiftelsen Stockholms konserthus har departementschefen, såsom förut omförmäls, till en början erinrat, att olika meningar yppats därom, huruvida med stadgandet i 5 kap. 3 § arvs-lagen överhuvud vore förenligt, att arvsfondens rätt till arv avstodes till förmån för annan än fysisk person. Något uttryckligt uttalande, som kunde tjäna till ledning vid denna frågas bedömande, vore icke att finna i förarbetena till lagen. Å andra sidan hade vid lagens tillkomst icke heller den uppfattningen kommit till uttryck, att under stadgandet ej finge inrymmas jämväl möjlighet att avstå till förmån för juridisk person. Vid dessa förhållanden och då paragrafens lydelse knappast utgjorde något bestämt hinder mot denna mera vidsträckt tolkning, har departementschefen väl funnit den åsikten ej böra utan vidare avvisas, som ansåge även juridisk person kunna — under de i paragrafen angivna särskilda förhållanden — bli föremål för sådant efterskänkande, som där avses.

Även om man utginge från att stadgandet i och för sig medgäve, att kvarlåtenskapen efter Erik Svedbom finge avstås till stiftelsen, återstode emellertid enligt departementschefens mening spörsmålet, om denna kunde anses hava stått den avlidne nära i den mening, som åsyftades i nämnda lagrum. Härvidlag kunde till en början tagas fasta på att den familj, Erik Svedbom tillhörde, under ett par generationer ägnat musiken, med vad därtill hör, ett utomordentligt starkt intresse och att flera av dess medlemmar genom framstående musikalisk begåvning och personliga insatser skapat sig ett namn inom vårt lands musikhistoria. Det borde ej heller råda mer än en mening om att också Erik Svedbom själv var mäktig att omfatta, och även omfattade, musiken med verkligt intresse. På grund härav har departementschefen funnit den av Erik Svedbom närstående personer uttalade uppfattningen ej sakna fog, att Erik Svedbom, därest han varit vid sina sinnens bruk, sannolikt skulle genom testamente hava sört för att hans stora förmögenhet kommit att efter hans död helt eller delvis användas till musiklivets främjande.

Med beaktande av nu angivna omständigheter har departementschefen ansett sig näppeligen komma längre än därtill, att det ändamål, konsert-husstiftelsen avser att främja, stått Svedbom nära. Om stiftelsen såsom sådan kunde detta enligt departementschefens mening icke sägas och då det i arvs-lagen föreskrivna villkoret att vederbörande skall på visst angivet sätt hava varit förbunden med arvlåtaren, därest avstående av arv skall kunna ske, ej syntes uppfyllt samt syftet, vilket genom ett avstående till stiftelsen skulle tillgodoses, ej kunde hänföras till något av de ändamål, vartill arvsfondens medel enligt gällande lagstiftning finge begagnas, har departementschefen ansett förslag i ämnet icke böra föreläggas riksdagen.

Då utskottet förehaft den sålunda väckta frågan till prövning, har utskottet kommit till den uppfattningen, att stadgandet i 5 kap. 3 § arvs-lagen icke utesluter juridisk person att under de i paragrafen angivna särskilda för-

hållandena bliva föremål för sådant efterskänkande, som där avses. På sätt i motionerna I: 247 och II: 413 uttalats, utgör alltså huvudfrågan, om de i saken kända förhållandena med tillräcklig tydlighet giva vid handen, att den eller de, till vilka avståendet av kvarlåtenskapen ifrågasättes, i lagens mening stått arvlåtaren nära. Den tvekan, som härutinnan yppats, nämligen huruvida stiftelsen Stockholms konserthus i tillräcklig utsträckning representerar det ändamål, som stått arvlåtaren nära, synes utskottet i allt väsentligt undanröjas, om man, på sätt i sagda motioner ifrågasatts, vidgar kretsen av de organ, genom vilka Svedboms yttersta vilja skulle förverkligas, till att företräda den högre orkesterverksamheten — vilket ostridigt varit Svedboms huvudintresse — i hela landet. Så sker uppenbarligen vid bifall till motionärernas förslag om tilldelande jämväl av visst understöd åt de tre statsunderstödda orkesterföreningarna i landsorten.

Vad angår storleken av de belopp, som skulle avstås av allmänna arvsfonden till nu berörda ändamål, har i motionerna I: 247 och II: 413 ifrågasatts, att 300,000 kronor skulle — i enahanda ordning som föreslagits i propositionen beträffande livräntorna — ställas under förvaltning, som av Kungl. Maj:t bestämmes, och den årliga avkastningen därav till lika delar utgivas till de tre statsunderstödda orkesterföreningarna. Skulle deras verksamhet komma att nedläggas, skulle kapitalbeloppet återfalla till arvsfonden. Av kvarlåtenskapen skulle vidare 500,000 kronor överlätas till stiftelsen Stockholms Konserthus, att användas på sätt i testamentshandlingen angivits, i främsta rummet till bildandet av en pensionsfond för Stockholms Konserthörens orkester.

Utskottet, som enligt vad ovan anförts, ansett sig böra ansluta sig till det i de båda förstnämnda motionerna väckta förslaget om arvsfondens tagande i anspråk för understödjande av den högre orkesterverksamheten i hela landet, har ej funnit något att erinra mot den fördelning av arvsfondens medel, som i sagda motioner ifrågasatts.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förvarande proposition och herrar Ekmans, Sändlers m. fl. och Holmgrens m. fl. ovanberörda motioner, I: 241 och 247 samt II: 413 ävensom med avslag å fröken Hesselgrens motion, I: 254, medgiva,

I:o) att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden den 31 mars 1931 angivits må av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Erik Magnus Edvard Svedbom avstås

a) vad som åtgår för beredande av livräntor åt följande personer med nedan angivna årsbelopp, nämligen: åt Johanna Adolphina Wimmereranz 1,200 kronor, åt Sylvia Justina Bergquist 1,800 kronor, åt Walborg

Lagerwall 2,800 kronor, åt Hilda Nilsson 2,800 kronor, åt Hanna Strömqvist 1,200 kronor och åt Maria Olsson 600 kronor, att utgå under vederbörande livräntetagares återstående livstid, samt

b) vad som erfordras för beredande därutöver av följande understöd: till Johanna Adolphina Wimmereranz 100 kronor och till Sylvia Justina Bergquist 150 kronor, för varje månad räknat från den 1 april 1930 till dess ovannämnda livräntor börja utgå, ävensom till envar av Walborg Lagerwall och Hilda Nilsson 230 kronor, till Hanna Strömqvist 100 kronor och till Maria Olsson 50 kronor, för varje månad räknat från den 1 oktober 1930 till dess livräntorna börja utgå; samt

II:o) att av sagda fond tillfallna kvarlåtenskapen efter Svedbom må avstås

a) 500,000 kronor till Stiftelsen Stockholms Konsert-hus att användas på sätt Kungl. Maj:t må, med beaktande av Svedboms efterlämnade testamentshandling, föreskriva, ävensom

b) årliga avkastningen av ett kapitalbelopp av 300,000 kronor, förvaltad på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, i lika delar fördelad till envar av Nordvästra Skånes, Norrköpings och Gävleborgs läns orkesterföreningar, att utgå på sätt och under villkor som Kungl. Maj:t äger föreskriva.»

3) av herrar *Oscar Olsson* och *Petrén*, vilka instämt i herr Holmgrens reservation med undantag av att de ansett, att livräntorna till Johanna Adolphina Winnereranz och Sylvia Justina Bergquist borde bestämmas till respektive 1,800 och 2,400 kronor.
